

— דתני רבי חייא גזלן של רבים לא שמיה גזלן —

For ת"ר taught; a robber of many is not called a robber.

OVERVIEW

The בא אחד מן השוק והחזיק if ארבה (in support of their view that in the case of נהרדעי, בה, the rule is that אין מוציאין אותה מידו) cited a ברייתא taught by ר"ה, that one who steals from many is not considered a thief. רב אשי interprets this ברייתא to mean that (he is a thief, however) he cannot repay what he stole. תוספות clarifies what the נהרדעי and רב אשי mean.

שאלן מוציאין מידו –

The meaning of גזולן של רבים לא שמיה גזול is **that we do not remove** the stolen item **from his possession** (but not that it is not considered stealing) -

ומיירי בזה אומר של אבותי –

And this ברייתא is discussing a case where each one says, ‘it is my father’s’; thus supporting the view of נהרדעי that by זה אומר של אבותי and a third party took it away, the ruling is - אין מוציאין אותו מידו, just like the ruling of this ברייתא -

ולא בגזל מחמשה בני אדם¹ דהתם אמאי אין מוציאין² –

But the ברייתא is not discussing a case where **he stole from** [one of] **five people** [and he does not remember from whom he stole], **for** in **that** situation, **why should we not remove** the item from him (and award it to the five people; since it certainly belonged to one of them). נהרדעי concluded the view of תוספות –

רַב אֲשִׁי continues with the view of תוספות

ורב אשי פליג אנהרדעי וסבר דרבי חייא לא להקל בא אלא להחמיר –

And רב אשי argues with the נהרדעי (that by ארבא we are מוציאין מידו [and rule [and rule מוציאין מידו]], among the two original litigants]), **and ר"א maintains that ר"ה did not intend to be lenient** on the גזולן, **but rather** to be more severe with the גזולן, and the meaning of לאו שמיה גזולן is -

דלא סגי בהשבה אחת כמו לשאר גזלן עד שישלם גזלה לכל אחד ואחד –

That it is not sufficient by making one reparation, like it is by other גולנים
(where they are required to repay [only] the amount they stole, however here it is

¹ Each of the five claims that he was the victim and the money is owed to him.

² In the case of ארבה, where we are not certain that it belongs to either of the litigants (and in fact [one of them] is certainly a רשע), therefore we are אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ; however here where we are certain that it belonged to one of them, we should have the גִּזְלוֹן return it [and have the five divide it (amongst those who claim it is theirs) see later footnote # 4]. See נה"מ for an alternate explanation.

insufficient that he merely return the item, **unless he returns the גזילה to each one -**
כרבי עקיבא בהגוזל עצים (בבא קמא דף קג,ב) ומיירי בגזל מחמשה –
Like ר"ע ruled in פרק הגוזל עצים;³ and ר"ח is discussing a case where he stole
from [one of] five people.

In summation; the נהרדעי maintain that (in the case of אומר של אבותי) if בא אחד מן השוק והחזיק בה the rule is גולן של רבים לא שמיה גולן; and it is based on ר"ח who states מוציאין אותה מידו; אין מוציאין אותה מידו; and it is based on ר"ח who states גולן של רבים לא שמיה גולן, meaning that the rule is גולן של רבים לא שמיה גולן; and it is based on ר"ח who states מוציאין אותה מידו; אין מוציאין אותה מידו; and it refers to this case (of אומר של אבותי). However רב אשי maintains that in the case of אומר של אבותי, the rule is מוציאין אותו מידו, and the ruling of ר"ח that לא שמיה גולן is referring to גול מחמשה and גולן means that he must return the גזילה to each one individually (five full payments). The נהרדעי agree that by גול מחמשה that מוציאין אותו מידו.⁴

פ"י הרשב"ם cites the תוספות

ובקונטרס פירש דמיירי בחנוני שמכר במדה שאינה ישרה דאינו יודע למי גזל –
And the רשב"ם **explained⁵** **that ר"ח** **was discussing a storekeeper who sold with**
an improper measure, so he does not know from who he stole -
ולכך לא ניתן להשבון⁶ –

And therefore (since he does not know from whom he stole), **it is impossible to return** the גזילה to the rightful owner.

פ"י הרשב"ם anticipates a difficulty with תוספות

ואף על פי שיכול לעשות בו צרכי צבור כדאמרין בפרק אין צדין⁷ (ביצה דף כט, א) –
 And even though he can use the stolen money for public works, as the גמרא
 states in פרק אין צדין, (so why is he not like a ‘regular’ גזול)?

תוספות replies:

האי לאו השבה מעלייתא⁸ היא:

This solution of using it for צרכי צבור **is not a satisfying return** to those from whom he stole.

³ "ר"ע אומר לא זו דרך מוציאתו מידי עבירה עד שישלם גזילה לכל אחד [ואחד].

⁴ However, the הרדעי need not maintain that he must pay לכא"א, but rather they can either agree with טרפון ר' who rules (לא שמיה גולן ר"ה) when he says ר"ה who maintains that רב אשי ר"ע; however גזילה ביניהם ומסתלק (גולן חמשה) must interpret it according to ר"ע because according to ר"ט he is like any other גולן.

לא שמה זה אומר של אבותי רשב"ם it appears that ר"ח may (also) be discussing (at the very end). From our ד"ה ומאי גזלן (מקשה מעלייה) (see מרש"א).

⁶ According to the רשב"ם the meaning of לאו שמה גזול is that it cannot be returned at all (unlike a 'regular' גזול who can make good); according to תוספות the phrase לא שמה גזול means he must return many-fold (unlike a regular גזול, who makes a single payment).

⁷ The גזל ואינו יודע למי גזל יעשה בהם צרכי רבים, states, גזל ואינו יודע למי גזל יעשה בהם צרכי רבים. We assume that those who were robbed will benefit from these צרכי רבים. Seemingly here too the חנוני can make amends by using the stolen money for צרכי רבים.

⁸ We can never be certain that the loss was actually paid up (in full).

SUMMARY

ר"ח can be referring either to זה אומר של אבותי (the view of נהרדעי) where it need not be returned, or to גזל מחמשה (the view of רב אשי), where he pays all five. Doing השבה (מעלייתא) with stolen money is (not) considered a צרכי צבור.

THINKING IT OVER

1. What does רב אשי rule in our case where ובא אחד מן השוק והחזיק בה (according to תוספות and/or the רשב"ם)?
2. Why do תוספות and the רשב"ם respectively disagree with each other concerning the ruling of ר"ח (according to רב אשי) that גזל מן הרבים לא שמיה גזלן?⁹
3. Does the statement גזל מן הרבים לא שמיה גזלן, lends itself more to be interpreted according to נהרדעי or רב אשי (either according to תוספות or the רשב"ם)?

⁹ See מהרש"א.